

Сьогодні
15.12.2023

Урок
№ 69

Відсоткові розрахунки

Сьогодні
15.12.2023

Організація класу

Добрий день вам, любі діти,
Хочу я вам побажати
Всі знання із апетитом
На уроці поглинати.
А щоб ці знання і вміння
Вам не стали тягарем,
Побажаю всім терпіння
І старання.
Тож почнем!

Сьогодні
15.12.2023

Повідомлення теми уроку та мотивація навчально-пізнавальної діяльності учнів

Мета уроку:
поглибити знання про відсоткові
розрахунки, ознайомитись з деякими
видами задач на відсоткові розрахунки,
розвивати вміння аналізувати умову
задачі, формувати вміння складати
пропорцію за умовою задачі.

Відсотки можна записувати у вигляді десяткових дробів:
 $12 \% = 0,12$; $37 \% = 0,37$; $119 \% = 1,19$, або у вигляді звичайних дробів:

$$27 \% = \frac{27}{100}; \quad 32 \% = \frac{32}{100} = \frac{8}{25}; \quad 115 \% = \frac{115}{100} = 1\frac{3}{20}.$$

Пригадаємо, як розв'язується кожна з трьох типів задач на відсотки.

Задача 1 (знаходження відсотків від числа).

Вкладник поклав до банку 2500 грн. Банк нараховує 12 % річних.
Який прибуток матиме вкладник через рік?

Розв'язання. I спосіб.

1) $2500 : 100 = 25$ (грн) — це 1 %;

2) $25 \cdot 12 = 300$ (грн) — прибуток вкладника.

II спосіб. Оскільки $12 \% = 0,12$, то прибуток вкладника можна знайти як дріб від числа: $2500 \cdot 0,12 = 300$ (грн).

Задача 2 (знаходження числа за його відсотками).

Учень прочитав 63 сторінки, що складає 35 % обсягу книжки. Скільки сторінок у книжці?

Розв'язання. I спосіб.

1) $63 : 35 = 1,8$ (с.) — це 1 %;

2) $1,8 \cdot 100 = 180$ (с.) — у книжці.

II спосіб. $35 \% = 0,35$, то кількість сторінок можна знайти як число за його дробом: $63 : 0,35 = 180$ (с.).

Задача 3 (відсоткове відношення двох чисел).

Відстань між містами дорівнює 65 км.

Велосипедист подолав 39 км цієї відстані.

Скільки відсотків відстані між містами проїхав велосипедист?

Розв'язання.

$$\frac{39}{65} \cdot 100 \% = 60 \%$$

Розглянемо більш складні задачі.

Задача 4. Перший сміттєвоз вивіз 32 % сміття, другий — 35 %, а третій — решту 2,64 т. Скільки тонн сміття вивіз перший сміттєвоз і скільки другий?

Розв'язання. Оскільки весь обсяг вивезеного сміття складає 100 %, то $100 \% - (32 \% + 35 \%) = 33 \%$ — вивіз третій сміттєвоз, що складає 2,64 т. Тому загальний обсяг вивезеного сміття знайдемо як число за його дробом, тобто дією ділення: $2,64 : 0,33 = 8$ (т). Отже, перший сміттєвоз вивіз $8 \cdot 0,32 = 2,56$ (т), а другий $8 \cdot 0,35 = 2,8$ (т).

Задача 5. Маса двох кавунів разом 27 кг, причому маса другого становить 80 % від маси першого. Знайти масу кожного з кавунів.

Розв'язання. Нехай маса першого кавуна x кг, тоді маса другого — $x \cdot 0,8 = 0,8x$ (кг). За умовою задачі:

$$x + 0,8x = 27.$$

Розв'яжемо це рівняння:

$$x(1 + 0,8) = 27;$$

$$1,8x = 27;$$

$$x = 27 : 1,8;$$

$$x = 15.$$

Отже, маса першого кавуна 15 кг.

$0,8 \cdot 15 = 12$ (кг) — маса другого.

Щось не хочеться сидіти.
Треба трохи відпочити.
Руки вгору, руки вниз.
На сусіда подивись.
Руки вгору, руки в боки.
Вище руки підніміть.
А тепер їх відпустіть.
Плигніть, діти, кілька раз.
За роботу, все гаразд.

Завдання № 761

Знайди:

- 1) 14,5% від 60; 2) 24% від $12\frac{1}{4}$.

Розв'язання:

$$1) 60 \cdot 0,145 = 8,7;$$

$$2) 12\frac{1}{4} \cdot 0,24 = \frac{49 \cdot 24}{4 \cdot 100} = 2\frac{94}{100} = 2,94.$$

Завдання № 763

Купуючи у кредит телевізор, що коштує 8400 грн, покупець має заплатити перший внесок у розмірі 30 % від — вартості. Скільки гривень становитиме перший внесок?

Розв'язання:

$$8400 \cdot 0,3 = 2520 \text{ (грн).}$$

Відповідь: 2520 грн.

Завдання № 765

Офіс обладнаний приладами освітлення, які споживають 800 ват щогодини. Щодоби прилади працюють по 9 годин. Якщо замінити їх на енергозберігальні прилади, то витрати скоротяться на 30 %.

- 1) Скільки ват протягом тижня (5 робочих днів) можна заощадити, використовуючи енергозберігальні прилади?
- 2) Проектна діяльність. Дізнайся, скільки коштує 1 кВт · год (1 кВт = 1000 Вт). Обчисли, скільки грошей можна заощадити протягом цих 5 днів, використовуючи енергозберігальні прилади.

Завдання № 765

Розв'язання:

I

- 1) $800 \cdot 9 = 7200$ ват – на день;
- 2) $7200 \cdot 5 = 36000$ ват – на тиждень;
- 3) $800 \cdot (100\% - 30\%) = 800 \cdot 70\% = 800 \cdot 0,7 = 560$ ват – енергозберігаючі прилади щогодини;
- 4) $560 \cdot 9 = 5040$ ват – енергозберігаючі прилади на день;
- 5) $5040 \cdot 5 = 25200$ ват – енергозберігаючі прилади на тиждень;
- 6) $36000 - 25200 = 10800$ ват – можна заощадити.

Завдання № 765**Розв'язання:****II**

1 кВт = 2,5 грн.

10800 Вт - ? Грн.

$10800 \text{ Вт} \cdot 2,5 \text{ грн} = 10,8 \text{ кВт} \cdot 2,5 \text{ грн} = 27 \text{ грн}$ – можна заощадити.

Відповідь: можна заощадити 27 грн.

Завдання № 767

Знайди число, якщо:

- 1) 3,8 % його дорівнюють 76;
- 2) 45 % його дорівнюють $56\frac{1}{4}$.

Розв'язання:

$$1) 76 : 0,038 = 2000;$$

$$2) 56\frac{1}{4} : 0,45 = 125.$$

Завдання № 769

Банк нараховує 18 % річних. Поклавши до банку деяку суму коштів, вкладник через рік отримав 4320 грн прибутку. Знайди розмір вкладу.

Розв'язання:

$$4320 : 0,18 = 24000 \text{ (грн).}$$

Відповідь: 24000 грн.

Завдання № 770

Руда містить 60 % заліза. Скільки потрібно добути руди, щоб отримати 9 т заліза?

Розв'язання:

$$9 : 0,6 = 15 \text{ (т).}$$

Відповідь: 15 т.

Завдання № 771

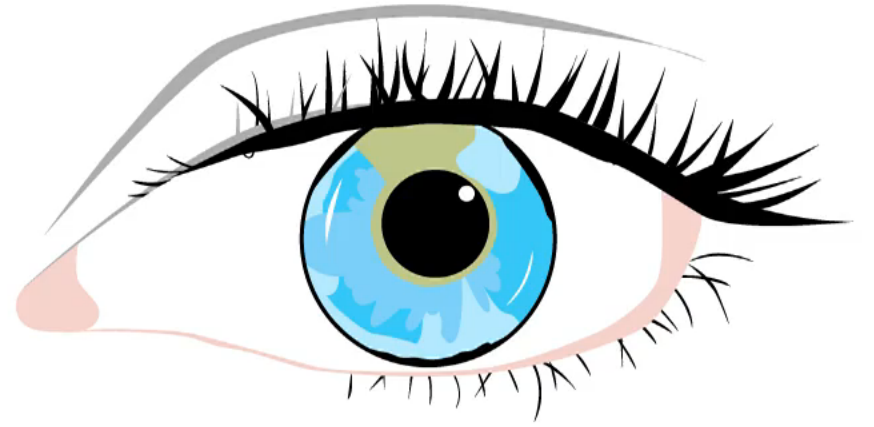
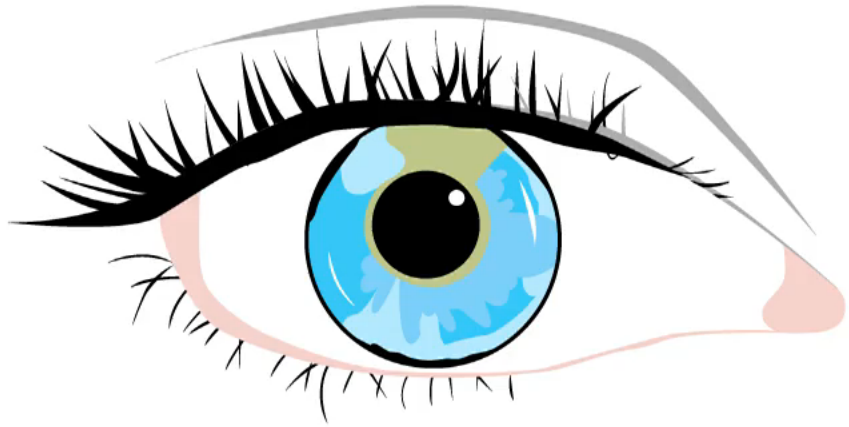

Знайди відсоток умісту цукру
в розчині, якщо 10 кг розчину
містить 0,6 кг цукру.

Розв'язання:

$$\frac{0,6}{10} \cdot 100\% = 6\%.$$

Відповідь: 6%.

Сьогодні
15.12.2023

Закріплення матеріалу

Магазин установлює торговельну надбавку в 15 %. Скільки гривень становитиме торговельна надбавка на товар, який коштує 120 грн?

Розв'язання:

$$120 \cdot 0,15 = 18 \text{ (грн).}$$

Відповідь: 18 грн.

Завдання для найдопитливіших

Сторону квадрата збільшили на 30 %.
На скільки відсотків збільшився
периметр квадрата?
2) На скільки відсотків збільшилася
площа квадрата?

Розв'язання:

Нехай у сторони було x см, а стало після збільшення
 $x + 0,3x = (1 + 0,3)x = 1,3x$.

1) Був периметр $P_1 = 4x$ (см), а став $P_2 = 4 \cdot 1,3x = 1,3P_1$.

Тобто периметр нового квадрата складає 130% від периметра початкового. Таким чином, периметр збільшився на 30%.

2) Була площа $S_1 = x^2$ (см²), а стала $S_2 = 1,3x \cdot 1,3x = (1,3 \cdot 1,3)x^2 = 1,69x^2$.

Тобто площа нового квадрата становить 169% від площі початкового. Таким чином, площа збільшилася на 69%.

Відповідь: 1) на 30%; 2) на 69%.

Сьогодні
15.12.2023

Підсумок уроку. Усне опитування

1. Які три типи задач на відсотки ти знаєш?
2. Поясни розв'язування цих задач.

Сьогодні
15.12.2023

Завдання для домашньої роботи

Опрацюй параграф
22.

Виконай завдання
№ 764, 766, 770.

Сьогодні
15.12.2023

Рефлексія. Вправа «Інтерв'ю»

Чи було вам
важко? Якщо так,
то що саме?

Що найбільше
вразило чи
під час уроку?

Чого ви
навчилися на
уроці?

